



Den 15. november 2019  
MFVM 949

## GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

### om Kommissionens forslag om ændring af EU-miljømærkekriterierne (EU-Blomsten) for maling og lak (komitesag)

#### KOM-dokument foreligger ikke

#### Resumé

Kommissionen har fremsendt forslag om ændring af eksisterende EU-miljømærkekriterier for maling og lak (Kommissionsbeslutning 2014/312/EU). Kommissionens forslag giver mulighed for at anvende stabilisatoren zinkoxid i forskellige konserveringsystemer til at stabilisere konserveringsmidlerne zinkpyrithion og/eller benzisothiazolinon i EU-miljømærket maling og lak. Zinkoxid er miljøfareklassificeret og kræver en særlig undtagelse for at kunne anvendes. Der er skriftlig afstemning i komiteen den 25. november 2019. Forslaget må vurderes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser. Anvendelsen af zinkoxid kan medføre en øget brug af zinkpyrithion, der er vurderet at opfylde kriterierne for klassificering som skadende for forplantningsevnen i kategori 1B. Herudover vil forslaget også øge anvendelsen af benzisothiazolinon, der er et kendt allergifremkaldende stof. Forslaget vurderes derfor at påvirke beskyttelsesniveauet negativt. Regeringen agter på den baggrund ikke at støtte forslaget i sin nuværende form, idet man lægger afgørende vægt på, at undtagelsen for anvendelse af zinkoxid som stabilisator ikke gælder anvendelse sammen med zinkpyrithion til konservering af EU miljømærket maling (in-can) eller i tonermaskiner.

#### Baggrund

Kommissionen har fremsat ændringsforslag til EU-miljømærkekriterier for maling og lak.

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 8, stk. 2 i EU miljømærkeforordningen nr. 66/2010.

Forskriftudvalget træffer afgørelse i sager om miljømærkekriterier efter forskriftprocedure med kontrol (artikel 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, som ændret ved Rådets afgørelse 2006/512 af 17. juli 2006), jf. art. 16, stk. 2 i miljømærkeforordningen. Hvis der i komiteen er kvalificeret flertal for et forslag, udsteder Kommissionen beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget indenfor tre måneder. Opnås der ikke kvalificeret flertal i komiteen, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis der i Rådet er kvalificeret flertal imod et forslag, skal Kommissionen behandle sagen på ny. Vedtager Rådet forslaget med kvalificeret flertal eller udtaler Rådet sig ikke inden en frist på højst to måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen, når Parlamentet har gennemført en legalitetskontrol af forslaget inden for fire måneder fra Kommissionens forelæggelse.

Forslaget er sat til skriftlig afstemning den 25. november 2019 i Kommissionens forskriftudvalg for EU's miljømærke, Blomsten.

#### Formål og indhold

Kommissionens forslag omfatter en *ændring af eksisterende* EU-miljømærkekriterier for maling og lak i form af en *undtagelse*, så zinkoxid tillades som stabilisator til de to allerede tilladte

konserveringsmidlerne zinkpyrithion og/eller benz-isothiazolinon. Zinkoxid er miljøfareklassificeret som meget giftig for vandlevende organismer og meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer. EU-miljømærkekriterierne for maling og lak begrænser indholdet af miljø- og sundhedsfarlige stoffer, medmindre der ikke er mulighed for at erstatte stofferne. Kommissionen anfører, at en undtagelse er vigtig for at kunne anvende egnede konserveringsmidler i miljømærket maling.

EU-miljømærkekriterierne for maling og lak fremmer vandbaserede malingstyper med lavt indhold af organiske opløsningsmidler. Vandbaseret maling har i høj grad afløst brugen af maling med organiske opløsningsmidler, der tidligere har givet anledning til problemer med arbejdsmiljøet. Brugen af vandbaseret maling kræver typisk brug af konserveringsmidler til konservering af malingen, når den opbevares på lager, på salgsstedet og hos forbrugeren.

For ca. 20 år siden var der fokus på at begrænse brugen af formaldehydbaserede konserveringsmidler, der i stor grad blev substitueret med konserveringsmidlet methyl-isothiazolinon. Dette har vist sig at være allergifremkaldende, og der er igennem de sidste ti år registreret et stigende antal tilfælde af allergi gennem anvendelsen af methyl-isothiazolinon i kosmetik, rengøringsprodukter og maling. I Danmark har der de seneste år været stort fokus på at begrænse brugen af methyl-isothiazolinon, blandt andet i EU-miljømærkede produkter.

Der har indtil nu ikke været behov for undtagelsen, fordi malingproducenterne har brugt methyl-isothiazolinon. Fra 1. maj 2020 vil methyl-isothiazolinon være begrænset i EU miljømærket maling og lak til en lav koncentration, fordi det får en EU fællesharmoniseret fareklassificering, som kan forårsage allergisk hudreaktion. Methyl-isothiazolinon virker ved denne lave koncentration ikke konserverende.

På baggrund af henvendelser fra farvelak-industrien i EU og EU's medlemsstater, oplyser Kommissionen, at egnede alternativer til methyl-isothiazolinon typisk vil være zinkpyrithion eller benz-isothiazolinon. EU's risikovurderingskomite har vurderet, at zinkpyrithion vil opfylde kriterierne for klassificering som skadende for forplantningsevnen. Forslaget til den nye klassificering forventes fremsat som en del af den kommende tilpasning af forordningen om klassificering og mærkning, som forventes sat til afstemning i første halvdel af 2020. En sådan klassificering vil medføre, at zinkpyrithion ikke kan anvendes som konserveringsmiddel i EU-miljømærket maling.

Benz-isothiazolinon er en kendt hudallergen, der også er klassificeret, men som lige nu ikke vurderes lige så potent som methyl-isothiazolinon, der vides at være et luftbårent allergen. Miljømærkekriterierne tillader allerede i de gældende miljømærkekriterier anvendelsen af zinkpyrithion og benz-isothiazolinon, og forslaget ændrer ikke på den tilladte koncentration i den færdige malingsblanding. Malingproducenter og brancheorganisationer i hele EU har imidlertid gjort Kommissionen opmærksom på, at anvendelsen af disse konserveringsmidler har været begrænset, da anvendelsen af zinkpyrithion og benz-isothiazolinon kræver tilsætning af zinkoxid som stabilisator for optimal virkning. Der er i 2019 opstået en global mangel på konserveringsmidlet benz-isothiazolinon, på grund af det primære produktionsanlæg i Kina af råvaren til benz-isothiazolinon er blevet lukket af myndighederne. Det er uvist, om og hvornår produktionen genoptages.

Zinkoxid i kombination med zinkpyrithion forhindrer, at der sker misfarvning af malingen under fx opbevaring på lager, i forretningen og hos brugeren. Når benz-isothiazolinon anvendes i vandbaseret maling kan benz-isothiazolinon forskydes fra den vandige fase over i den organiske fase. Dermed vil benz-isothiazolinon ikke virke effektivt mod mikrobiel vækst, der typisk sker i den vandige fase under opbevaring. Zinkoxid modvirker denne forskydning og øger og forlænger effekten af benz-isothiazolinon.

Kommissionens forslag udvider brugen af zinkoxid i EU-miljømærket maling som stabilisator i følgende koncentrationer (%) ved brug af benz-isothiazolinon og zinkpyrithion til de to nedenstående to anvendelsesområder:

1. til konservering af det færdige maling- eller lakprodukt (in-can konservering): 0,030 %
2. til konservering af tonerpastablandinger (der bruges til toning af hvid maling): 0,040 %.

For et tredje anvendelsesområde (blandt andet udendørs træbeskyttelsesmidler og maling til brug i fugtige rum) er brugen af zinkoxid allerede nu tilladt ifølge de gældende EU-miljømærkekriterier som stabilisator for zinkpyrithion som konserveringsmiddel til overfladefilm. Benz-isothiazolinon er ifølge EU's biocidforordning ikke tilladt at anvende til dette tredje anvendelsesområde, og kan således heller ikke indgå i EU-miljømærket maling som konserveringsmiddel til overfladefilm.

### **Europa-Parlamentets udtalelser**

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

### **Nærhedsprincippet**

Der er tale om en gennemførelsesforanstaltning til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

### **Gældende dansk ret**

Miljømærkeordningen er frivillig. Beslutninger om miljømærkekriterier i medfør af EU's miljømærkeforordning er direkte gældende.

### **Konsekvenser**

Forslaget indebærer ingen ændringer i danske love og/eller bekendtgørelser. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige erhvervsadministrative konsekvenser. Kommissionen redegør ikke for de økonomiske konsekvenser i ændringsforslaget til Kommissionsbeslutningen, men forslaget vurderes ikke at have økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner.

For tiden er der 114 virksomheder med licens til EU-miljømærket maling i hele EU. I Danmark er der ni virksomheder, heraf tre danske med licens til EU-miljømærkede malingsprodukter i Danmark. Forslaget må vurderes at have positive erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes at påvirke miljøbeskyttelsesniveauet negativt. Det anføres, at den øgede brug af zinkoxid kan give anledning til bekymring, hvis der sker en udledning af maling med zinkoxid til vandmiljøet (primært fra rensning af pensler). Denne bekymring knytter sig ikke kun til miljømærket maling. Særlig bekymring knytter sig til den øgede brug af zinkpyrithion, som forslaget medfører, når stabilisatoren zinkoxid tillades.

### **Høring**

Forslaget har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget. Der er ikke afgivet høringssvar.

Danmarks Miljømærkenævn er den 29. oktober 2019 orienteret om Kommissionens forslag.

### **Generelle forventninger til andre landes holdninger**

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater, men der forventes at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

### **Regeringens foreløbige generelle holdning**

Regeringen hilser det velkomment, at methyl-isothiazolinon fra 1. maj 2020 begrænses i EU miljømærket maling. Samtidigt finder regeringen det vigtigt, at producenter af miljømærkede maling fortsat kan konservere malingen. Regeringen ville på den baggrund kunne støtte en undtagelse for zinkoxid som stabilisator til brug sammen med konserveringsmidler benz-isothiazolinon, som alternativ for konserveringsmidlet methyl-isothiazolinon.

EU's risikovurderingskomite har vurderet, at zinkpyrithion vil opfylde kriterierne for klassificering som skadende for forplantningsevnen og formentligt bliver klassificeret som sådan i første halvdel af 2020. Dermed kan zinkpyrithion ikke anvendes som konserveringsmiddel i EU-miljømærket maling. Produktionen af benz-isothiazolinon er begrænset på grund af en produktionsfacilitet er blevet lukket i Kina, og at det er uvist, hvornår den genoptages. Der er dermed en situation, hvor konservering af alle typer af vandbaserede maling og lak produkter giver store udfordringer for industrien. Regeringen er klar over dilemmaet med hensyn til anvendelsen af særligt zinkpyrithion i miljømærket maling og situationen omkring produktionen af benz-isothiazolinon.

Regeringen tillægger det afgørende vægt, at zinkpyrithion lever op til kriterierne for klassificering som skadende for forplantningsevnen og snart forventes at blive klassificeret. På den baggrund kan regeringen samlet set ikke støtte en undtagelse af zinkoxid, da det vil medføre et øget brug af zinkpyrithion.

Regeringen vil desuden, da kriterierne er fra 2014, anmode Kommissionen om en snarlig evaluering af kriterierne med henblik på at få vurderet om kriterierne er tilstrækkeligt beskyttende i forhold til indholdet af miljø- og sundhedsfarlige stoffer, og i særdeleshed med hensyn til brugen af konserveringsmidler, og hvilke alternativer, herunder alternative teknikker, der er på markedet og som opfylder krav til både miljø, kvalitet og holdbarhed.

Regeringen agter på den baggrund ikke at støtte forslaget i sin nuværende form, idet man lægger afgørende vægt på, at undtagelsen for anvendelse af zinkoxid som stabilisator ikke gælder anvendelse sammen med zinkpyrithion til konservering af EU miljømærket maling (in-can) eller i tonermaskiner.

### **Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg**

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.